

DEVELOPMENT OF THE CONCEPTUAL AND CATEGORICAL APPARATUS OF FORMATION AND IMPLEMENTATION OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE FIELD OF INNOVATION DEVELOPMENT

*Alexander Shevchuk*¹

Received: 2021-09-29

Accepted: 2021-10-23

DOI: <http://doi.org/10.46489/gpj.2021-1-3-21>

Abstract. The article examines the peculiarities of the development of partnerships between the state and business. The main obstacles to the intensification of innovation and the implementation of innovative models of economic development of the state are identified. The stages of formation of the system of public-private partnership relations are described. The advantages of public-private partnership are determined. The concept of public-private partnership is considered. The interpretation of the concept of public-private partnership from the standpoint of various domestic and foreign scholars is studied. The system of cooperation between state institutions and enterprises is analyzed, which is aimed at achieving common and separate goals, and is implemented in the long run through the involvement of available resources of each partner. The main features of public-private partnership are described, namely: longevity of cooperation; the parties to a public-private partnership are public authorities, business and society whose interests are represented by public authorities; relationships and conditions of cooperation between government agencies and business must be official in nature and be recorded in legal documents (agreements, contracts); allocation of risks and responsibilities in the process of public-private partnership; equal nature of interaction between the state and the private sector; combining common resources to achieve a common goal based on public interests.

Keywords: public-private partnership, cooperation, state, business, enterprise, innovation.

¹ Alexander Shevchuk, postgraduate student of the Department of National Security, Public Administration and Administration, Zhytomyr Polytechnic State University, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6396-1309>

ВСТУП

В економічній системі розвинених країн економічні відносини характеризуються зміцненням взаємозв'язків і взаємозалежності між усіма її суб'єктами, що спрямоване на максимальне задоволення власних потреб при витраті мінімального обсягу ресурсів на їх реалізацію. Глобалізація та швидкі зміни навколишнього середовища вимагають пошуку нових методів і механізмів взаємодії не лише між національними економіками на макрорівні, а й між учасниками ринкових відносин всередині країни – на мікрорівні.

Одним із таких механізмів співпраці є розвиток державно-приватного партнерства (ДПП). Успішне використання такої моделі може дати позитивні результати внаслідок поєднання (доповнення) вищих компетенцій державного сектору та бізнес-структури для задоволення інтересів обох сторін. В Україні модель ДПП все ще недостатньо використовується через проблеми в інституційних та законодавчих компонентах регуляторної процедури, але інтерес до ДПП постійно зростає.

Розвиток партнерських відносин між державою та бізнесом на сьогоднішній день відіграє важливу роль у підвищенні не тільки ефективного функціонування підприємств, а й соціально-економічного розвитку держави в цілому. Завдяки такому розвитку з'являється можливість залучення в державний сектор економіки додаткові ресурси, тобто інвестиції. Такі відносини сприяють підвищенню ефективності використання наявних ресурсів, розподілу ризиків між державним і приватним сектором та їх мінімізації завдяки об'єднанню ресурсів та потенціалів держави та бізнесу.

Перешкодою для активізації інноваційної діяльності та реалізації

інноваційної моделі розвитку економіки держави сьогодні є загострення кризових явищ. Антикризові заходи, що застосовує уряд, моделі посткризового відновлення економіки передбачають розширення співробітництва держави в особі органів державного управління із підприємницьким сектором. Реалізація соціально орієнтованих функцій і завдань можлива лише на основі формування партнерських відносин у вигляді державно-приватного партнерства.

Вивчення та аналіз різних аспектів спільної діяльності органів державної влади і приватного сектору викликає науковий інтерес з огляду на формування практики ефективної управлінської діяльності. Питанням державно-приватного партнерства присвятили свої праці вітчизняні та зарубіжні науковці такі як: Варнавський В.Г., Кундрик Р., Добровольський В., Михеев В.А., Данасарова С.Д., Ребок В., Данилишин Б.М., та ін. Враховуючи праці зазначених вчених, слід зазначити, що питання особливостей застосування державно-приватного партнерства вимагає додаткового розгляду.

Метою даної статті є дослідження розвитку понятійно-категоріального апарату формування та реалізації державно-приватного партнерства в сфері інноваційного розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ

Формування системи відносин державно-приватного партнерства історично бере свій початок від галузі служб міського господарства й поступово проникала (у міру зростання значимості для суспільства) у сферу транспортних послуг та в інші галузі. Яскравим прикладом є державна влада Франції, яка в XVI столітті намагалася використовувати приватних підприємців, щоб розбудовувати за власний рахунок і під власним контролем економічну діяльність, що

забезпечувала б комунальне обслуговування громадян. Подальшого фундаментального розвитку теорія державно-приватного партнерства набула в середині XIX століття. Варто відмітити, що початок активного використання теорії ДПП на практиці припав на 80 - 90-ті роки минулого століття.

У країнах колишнього Радянського Союзу розвиток ДПП нагадує загальносвітову тенденцію зростання в останні роки, оскільки пріоритети держав вимагають розширення й забезпечення більш якісних соціальних послуг, розвиток інфраструктури на всіх рівнях, а саме головне - широкого залучення інвестицій. Ефективне партнерство державних органів влади із приватним сектором має на меті не тільки забезпечувати стійкі темпи розбудови країни, а й її регіонів завдяки розвитку конкурентного середовища. Зауважимо, що ДПП сьогодні виступає як загальновизнана у світі альтернатива спільному способу фінансування, яка у свою чергу привертає значний інтерес не тільки наукової, а й управлінської думки.

Незаперечною перевагою ДПП перед традиційними методами державних закупівель є те, що воно зменшує фіскальне навантаження на державу, спираючись на конкуренцію для створення високоякісного продукту. Для приватного партнера ДПП дає можливість увійти в ті галузі, в яких переважає держава і часто пов'язані з наданням інфраструктурних послуг. Оскільки ДПП впроваджуються там, де є явний суспільний інтерес, це також означає, що приватний партнер очікує стабільного або зростаючого попиту. Нарешті, деякі зобов'язання можуть бути виключені з балансу, що робить деякі форми ДПП особливо привабливими для компаній, які стурбовані своїм кредитним рейтингом.

Питання розвитку ДПП знаходились у полі зору багатьох науковців.

Кількість досліджень різних аспектів застосування ДПП помітно зросла за останні 15 років. Значну увагу дослідження проблемних питань у цій сфері приділили економісти, правники та дослідники науки державного управління.

Поняття ДПП визначає різні його аспекти та має суттєві відмінності при формулюванні. Однак елементом, який об'єднує всі аспекти цього поняття, є розуміння того, що держава та приватний партнер завдяки реалізації проєкту отримують спільну вигоду. Державні органи мають на меті перш за все надання якісних та гарантованих послуг для забезпечення потреб громадян та ефективно використовувати ресурси для вирішення першочергових соціально-економічних завдань. Приватний партнер, у свою чергу, має отримувати прибутки для свого розвитку та розширення, завдяки здійснення партнерської соціально-економічної взаємодії. Державно-приватне партнерство являється ефективним інструментом у сфері розвитку соціальної інфраструктури, виконання органів влади своїх обов'язків і завдань для суспільства, забезпечення добробуту та якісних послуг, конструктивної взаємодії на політичному рівні.

Однозначне розуміння та трактування сутності поняття «державно-приватне партнерство» є одним із першочергових завдань нормативного впорядкування різних форм державно-приватного партнерства.

Концепція державно-приватного партнерства являє собою альтернативу приватизації життєво важливих об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення. На території країн Європейського Союзу поширеним є визначення цієї системи як публічно-приватного партнерства (PublicPrivate Partnership). На відміну від країн

Західної Європи, в США та Канаді використовують позначення P3 або рідше — P-P Partnerships. Звертаємо увагу на те, що у Великобританії застосовується термін «приватна фінансова ініціатива» (Private Finance Initiative — PFI). Також, у Франції впродовж довгого часу використовувався термін «концесія» для позначення певних моделей ДПП, поширених в країні. Проаналізувавши вищезазначене, ми вважаємо, що існування різноманітних варіацій назви одного й того ж механізму ускладнює формування загального поняття «державно-приватне партнерство», а також не додає позитиву щодо обміну досвідом в цій сфері.

У науковій літературі існує кілька варіантів визначень поняття державно-приватного партнерства. Аналіз наукової літератури, в якій приділяється увага розкриттю теоретичних основ ДПП, дозволив встановити відсутність загальновизнаної термінології, що обумовлює розмитість меж даного поняття.

Варто зауважити, що державно-приватне (публічно-приватне) партнерство може розглядатися у різних аспектах:

- 1) як система відносин держави та бізнесу, що може використовуватися в якості інструменту національного, міжнародного, регіонального, міського економічного та соціального, муніципального розвитку;
- 2) як певні проекти, що спільно реалізуються державними органами та приватними компаніями на об'єктах державної та муніципальної власності.

Дефініції «партнерство» як економічній категорії притаманні певні особливості. Під партнерством розуміють форму організації

підприємства, засновану на об'єднанні майна декількох осіб (співвласників створеного підприємства), для наступного спільного управління виробництвом і власністю, розподілу прибутку та спільної відповідальності за власними зобов'язаннями [1]. Партнерство держави та приватного власника на основі умов договору, що регулює права та обов'язки партнерів (пайовиків), участь у загальних витратах, розподіл прибутку, поділ майна [2] дає змогу використовувати ДПП як ефективний механізм, спроможний усувати «розриви», що існують у національних інноваційних системах [3]. У довідковій літературі термін «партнерство» визначається як взаємовідносини, що існують між партнерами; взаємні відносини, контакти держав, громадських угруповань, підприємств і т. ін., основані на взаємовигідності та рівноправності; форма співробітництва фірм, компаній, що закріплюється протоколом про партнерство або договором; добровільна співпраця двох або кількох фізичних чи юридичних осіб, фірм, корпорацій, регіональних, міжрегіональних, міждержавних організацій, що беруть участь у спільних справах, проектах, програмах; для партнерства передбачені більш спрощені, ніж для підприємства з обмеженою відповідальністю, правила створення, розпуску, звітності; поширене у сфері послуг і дрібного бізнесу; форма співробітництва фірм, компаній, не закріплена в установчих документах, а підтримувана фактично; в якості документа, що підтверджує такі відносини, складається зазвичай договір (протокол) про корпоративне партнерство; у деяких випадках партнерство приводить до злиття компаній [4]. У свою чергу, партнер - той, хто бере участь у якійсь грі разом із ким-небудь; учасник гри; той, хто разом з ким-небудь бере участь у грі на сцені, танцях і т. ін.; компаньйон, товариш в

якій-небудь справі, в якому-небудь занятті [5].

Отже, під поняттям «партнерство» розуміємо взаємовідносинами між рівноправними сторонами, які добровільно закріпили умови співпраці в юридичному документі. Вважаємо, що партнер – це учасник певних взаємовідносин, який розділяє права, обов'язки та ризики спільної діяльності. Таким чином, можна стверджувати, що змістом досліджуваного поняття виступає система взаємовідносин між публічними і приватними партнерами з приводу практичної реалізації певної публічної функції.

У Зеленій книзі Європейського Союзу «Державно-приватне партнерство і законодавство Співтовариства з державних контрактів і концесій» під державно-приватним (публічно-приватним) партнерством розуміються форми кооперації між публічною владою і бізнесом, що слугують меті забезпечення фінансування, будівництва, модернізації, управління, експлуатації інфраструктури або надання послуг [6].

Згідно з визначенням Міжнародного валютного фонду державно-приватне партнерство – це угода, в рамках якої приватний сектор надає інфраструктурні активи та послуги, які традиційно забезпечуються державою» [7]. На нашу думку, дане визначення стоїть виключно інфраструктурної сфери економіки, що є значним недоліком, адже воно не передбачає реалізацію подібних проєктів в інших, не менш значущих та соціально важливих, сферах економіки.

В Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) державно-приватне партнерство розглядають як «довгострокові партнерські договори між урядом та приватним партнером, на основі яких приватний партнер надає та фінансує державні послуги, використовуючи

основні засоби, та розподіляє відповідний ризик» [8].

У США під ДПП розуміють угоду між державою і приватною компанією, що надає останній в узгодженій формі право брати участь у державній власності і виконувати функції, що традиційно є у площині відповідальності публічної влади [9].

Українські науковці К. Павлюк та С. Павлюк визначають сутність ДПП як «конструктивне співробітництво держави, суб'єктів підприємницької діяльності і громадянських інститутів в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах суспільної діяльності для реалізації суспільно значимих проєктів на засадах пріоритетності інтересів держави, її політичної підтримки, консолідації ресурсів сторін, ефективного розподілу ризиків між ними, рівноправності і прозорості відносин для забезпечення поступального розвитку суспільства» [10].

В аналітичній записці Національного інституту стратегічних досліджень «Особливості застосування державно-приватного партнерства як механізму реалізації нової регіональної політики» державно-приватне партнерство трактується як «рівноправне та взаємовигідне співробітництво між державою, територіальними громадами (в особі відповідних органів державної влади чи місцевого самоврядування) та приватними інвесторами у межах реалізації проєктів, спрямованих на вирішення важливих для території соціально-економічних проблем [11].

Цікавою є думка В.Г. Варнавського, який ДПП розглядає як юридично закріплену форму взаємодії між державою та приватним сектором у взаємовідносинах об'єктів державної та муніципальної власності, а також послуг, що надаються державними та муніципальними органами, закладами та підприємствами, з метою реалізації

суспільно значущих проектів в широкому спектрі видів економічної діяльності [9].

В Законі України «Про державно-приватне партнерство» наводиться наступне визначення даного поняття «Державно-приватне партнерство - співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України "Про управління об'єктами державної власності" здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом» [12]. Даний закон регулює організаційно-правові засади взаємодії державних і приватних партнерів та основні принципи ДПП на договірній основі.

Михеев В.А. визначає ДПП як певну систему співробітництва приватного сектора, підприємств і організацій бізнесу з державними установами, а також регіональних корпорацій з державними підприємствами, установами, спрямованого на досягнення загальних економічних цілей, на рішення актуальних соціально-економічних задач [13]. Вітчизняний дослідник Данилишин Б.М. розглядає ДПП як систему співробітництва, в якій розподіляються ризики між партнерами за принципом кращої спроможності їх нейтралізації, а також існує узгоджений підхід до поділу винагород [14]. Схожої думки притримується і Ребок В., який зазначає, що ДПП – це довгострокове

співробітництво між державою, органами місцевого самоврядування і приватними фірмами. Але науковець зазначає, що ці відносини, по-перше, розподіляють між собою ризики визначеного бізнесу, і, по-друге, приватні фірми беруть на себе якісь державні, муніципальні задачі і керують цими задачами самостійно і на свій ризик.

Звертаємо увагу на думку Данасарової С.Д., яка визначає ДПП як домовленість між державною і приватною структурами про спільну реалізацію суспільно-значущих проектів найбільш ефективним способом і по більш низькій вартості, ніж держава зможе здійснювати самостійно.

На думку Budaus D. [15] державно-приватне партнерство – це довгострокове співробітництво державних установ, які виконують суспільні завдання, і приватних підприємств, при якому кожний з партнерів привносить свої наявні ресурси, щоб досягати спільних і окремих цілей.

Отож, з урахуванням вищевикладеного слід зауважити, що у літературі поняття державно-приватного партнерства трактується по-різному: як система відносин держави і бізнесу, як конкретні проекти між державними та приватними партнерами, як форма співробітництва, як альянс, як соціальний інститут, як форма ринкової взаємодії, як особливий механізм тощо. Різні підходи до розуміння поняття державно-приватного партнерства свідчать про різні аспекти цього явища.

Проаналізувавши різні думки вітчизняних та зарубіжних вчених, під ДПП пропонуємо розуміти систему співробітництва між державними установами та підприємствами, яка спрямована для досягнення спільних та окремих цілей, та реалізується в довгостроковій перспективі через

залучення наявних ресурсів кожного партнера.

З наведених вище визначень можна виділити ряд базових ознак ДПП, наявність яких є обов'язковою складовою в реалізації кожного спільного проєкту, а також дає змогу відрізнити цей механізм від інших форм взаємодії держави та бізнесу.

Так, відомий дослідник Волощук І.В. до основних ознак державно-приватного партнерства відносить наступні:

- «сторонами державно-приватного партнерства є держава і приватний бізнес, а також суспільство;
- офіційне юридичне закріплення взаємозв'язків між сторонами; рівноправність взаємозв'язків між сторонами;
- чітко виражений публічний та суспільний напрям державно-приватне партнерство;
- при взаємодії між сторонами зважаючи на державно-приватне партнерство відбувається консолідація і об'єднання їх ресурсів та вкладів;
- рівень фінансових ризиків та витрат, а також одержані результати пропорційно розподіляються між сторонами» [16].

У свою чергу Масик М. виділяє наступні ознаки ДПП:

- «сторони партнерства повинні бути представлені як державним, так і приватним сектором економіки;
- взаємодія сторін повинна бути зафіксована в юридичних документах (договорах, контрактах);
- взаємовідносини сторін повинні носити партнерський, рівноправний характер;
- сторони державно-приватного партнерства повинні мати спільні

цілі, сформовані на базі суспільних інтересів;

- сторони повинні об'єднати свої ресурси (матеріальні, фінансові, трудові) для досягнення спільних цілей.
- сторони державно-приватного партнерства повинні розподіляти між собою витрати і ризики, а також спільно брати участь у використанні отриманих результатів».

Звертаємо увагу на дослідження Дубка І.П., який до основних ознак ДПП відносить:

- «реалізацію проєктів, що мають важливе суспільне значення;
- довготривалий термін співпраці (від 5 до 50 років);
- об'єднання ресурсів, в тому числі фінансових, для реалізації проєктів державно-приватного партнерства;
- розподіл повноважень, зобов'язань, ризиків, а також очікуваних прибутків/вигоди/переваг між партнерами відповідно до юридично закріплених домовленостей» [17].

У вітчизняному законодавстві до базових ознак державно-приватного партнерства відносяться наступні:

- «довготривалість відносин (від 5 до 50 років);
- передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства;
- внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством;
- створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капремонт, технічне переоснащення) об'єкта державно-приватного партнерства та/або

управління (користування, експлуатація, технічне обслуговування) таким об'єктом».

Проаналізувавши базові ознаки, можемо зробити висновки, що механізм ДПП передбачає в першу чергу пріоритетність інтересів держави. Більшість науковців наголошують на тому, що саме органи влади виступають головним ініціатором будь-якого інвестиційного проекту і визначають напрямки та правила співпраці з приватним сектором. Довготривалість співпраці державних та приватних партнерів створює значні переваги для обох сторін. Така співпраця дає можливість залучати значні обсяги фінансових ресурсів на тривалий час за допомогою механізму ДПП, без відчуження об'єктів державної або комунальної власності, і таким чином реалізовувати масштабні проекти. Окрім того, державно-приватне партнерство завжди передбачає чіткий розподіл ризиків, при чому вони передаються тій стороні, яка зможе забезпечити більш ефективне управління ними. Варто зазначити, що значна частка фахівців у сфері ДПП до базових ознак відносить, також, довготривалість співпраці між державними органами та приватним сектором.

Узагальнюючи ознаки державно-приватного партнерства, представлені в різних визначеннях, можна стверджувати, що основними з них є:

1. Довготривалість термінів співпраці;
2. Сторонами ДПП є державні органи, бізнес та суспільство, інтереси якого представляють державні органи;
3. Взаємозв'язки та умови співпраці між державними органами та бізнесом мають мати офіційний характер та бути зафіксованими в юридичних документах (договорах, контрактах);

4. Розподіл ризиків та обов'язків у процесі здійснення державно-приватного партнерства;
5. Рівноправний характер взаємодії між державою та приватним сектором;
6. Об'єднання спільних ресурсів для здійснення спільної мети, яка ґрунтується на базі суспільних інтересів.

Активізування державно-приватного партнерства на сучасному етапі зумовлене, перш за все, можливістю залучення необхідного фінансування для реалізації різних проектів у будівництві, житлово-комунальному господарстві, транспорті, медицині, промисловості, туризмі, рекреації, освіті тощо. Кожен з таких проектів, як правило, здійснюється в межах державної політики, що й зумовлює потенційні напрямки державно-приватного партнерства у контексті активізування інвестиційно-інноваційної діяльності.

На основі вище викладеного, на рис. 1 узагальнено понятійно-категоріальний апарат державно-приватного партнерства.

Аналіз дослідження теорії та практики масиву наукових публікацій з питань державно-приватного партнерства свідчить про те, що сфера застосування проектів державно-приватного партнерства доволі широкою. Участь різних організацій приватного сектору у таких проектах дає їм різноманітні нові можливості, що є особливо актуальним в умовах євроінтеграційних процесів України. Відмітимо, що в межах такого партнерства повноваження державних органів та їх контролююча функція відходять на другорядне місце, в той же час держава в особі своїх уповноважених органів стає партнером приватного суб'єкта.

Рис. 1. Понятійно-категоріальний апарат державно-приватного партнерства

Будучи важливою передумовою активізування інвестиційно-інноваційної діяльності, державно-приватне партнерство за своїм змістом є доволі широким поняттям, яке у зв'язку з цим трактується у літературі по-різному: як система відносин держави і бізнесу, як конкретні проекти між державними та приватними партнерами, як форма співробітництва, як альянс, як соціальний інститут, як форма ринкової взаємодії, як особливий механізм тощо. Різні підходи до розуміння сутності державно-приватного партнерства свідчать про різні аспекти цього явища (про різні форми співпраці державного і приватного сектору), з огляду на що складно та й не доречно обмежувати це поняття його трактуванням в одному реченні.

Зауважимо, що основу ДПП складають ідеї підвищення ефективності реалізації проєктів у суспільно важливих сферах, наприклад: в енергетиці, транспортній

інфраструктурі, науці, охороні здоров'я, освіті та ін.

ВИСНОВКИ

Таким чином, узагальнюючи все вище зазначене, доцільно звернути увагу на тому, що ДПП є широким поняттям й охоплює різні сфери співпраці державного та приватного сектора. Причому, перший (держава) є замовником певних робіт, а другий (бізнес) – їх виконавцем. Співпраця між цими сторонами здійснюється в межах різних організаційно-правових моделей. Предметом державно-приватного партнерства виступає спільна реалізація різних проєктів (сфера яких здебільшого обмежена законодавством тієї чи іншої країни) на засадах поділу завдань і ризиків між державним і приватним партнерами.

Отже, державно-приватне партнерство сьогодні вважається ефективним та перспективним інструментом економічного та соціального розвитку держави. У

сучасному світі ДПП набуває вагомого значення і потребує постійного

References

Ekonomichna entsyklopediia: u 3 t. T. 2 / redkol.: S.V. Mochernyi (vidp. red.) ta in. Kyiv, (2001). 848.

Rayzberg, B.A., Lozovskiy, L.Sh., Starodubtseva, E.B. (2006) Sovremenniy ekonomicheskoy slovar. 5-e izd., pererab. i dop. M., 520.

Gosudarstvenno-chastnoe partnerstvo v nauchno-innovatsionnoy sfere: monografiya / pod red. A.K. Kazantseva, D.A. Rubvaltera. M. (2011). 330.

Slovyk: portal ukrainskoi movy. URL: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>

Akademichnyi tlumachnyi slovyk: v 11 t. T.6. URL: <https://sum.in.ua/s/partner>.

Varnavskiy, V. (2011). Gosudarstvenno-chastnoe partnerstvo: nekotorye voprosy teorii i praktiki. *Mirovaya ekonomika i mezhdunar. otnosheniya*, 9. 41–50.

Public-Private Partnerships. International Monetary Fund. URL: <http://www.imf.org/external/np/fad/2004/pifp/eng/031204.pdf>

Organisation for Economic Cooperation and Development. URL: <http://www.oecd.org/gov/budgeting/oecd-principles-for-public-governance-of-public-private-partnerships.htm>

Varnavskiy, V.G. (2010). Gosudarstvenno-chastnoe partnerstvo: teoriya i praktika. M. : GU-VShE. URL: <http://www.hse.ru/data/2010/04/22/1216643253/978-5-7598-0707-0/pdf>

вдосконалення.

Pavliuk, K.V. (2010). Sutnist i rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku derzhavy. *Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky*, 17. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. Analizychna zapyska «Osoblyvosti zastosuvannya derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak mekhanizmu realizatsii novoi rehionalnoi polityky». URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1239/>

Zakon Ukrainy «Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

Mihev V.A. Gosudarstvenno-chastnoe partnerstvo v realizatsii prioritetnykh natsionalnykh proektov. URL: <http://www.c-society.ru/wind.php?>

Danylyshyn B.M. Analiz rehuliatornoho vplyvu pry vprovadzhenni Zakonu Ukrainy "Pro zahalni zasady rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini". Departament investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti. URL: <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/system>

Budaus D. (1998). Public Private Partnership as innovative-organisation form. *Dietrich Budaus. Heidelberg*.

Voloshchuk, I.V. (2014). Doslidzhennia sutnosti derzhavno-pryvatnoho partnerstva ta peredumov yoho vprovadzhennia v Ukraini. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, 3–4. 51–55.

Dubok, I.P. (2017). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm formuvannya ta realizatsii kulturnoi polityky v Ukraini : dys. ... kand. derzh. upr. : 25.00.02; Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy. K. 225.